

Два брати (народна казка)

Автор Невідомий

За високими горами, за дрімучими лісами жили два брати. Один був багатий-пребагатий, другий бідний-пребідний. У багатого було всякого добра доволі, у бідного нічого не було, крім півня.

Багатий брат був дуже заздрисним. І позаздрив він, що в бідного на подвір'ї півень співає.

Піде бідний на заробітки, а багатий його жінці життя не дає через того півня:

— Заріжте свого півня, а ні, то я сам його прикінчу! Через нього виспатися ніяк не можна.

Повернувся бідний чоловік з роботи, а жінка й розповіла про все. "Що ж робити?" — почали думати чоловік із жінкою.

— Знаєш, жінко, що ми зробимо?

— Що?

— Заріж півня, засмаж добре, я понесу його панам у дарунок. Ачей щось дістану за нього. Ми самі й так тим півнем ситі не будемо — в нас сім'я велика, нам хоча б хліб та вода.

Не хотілося жінці залишатися без півника. Він щоранку будив її, та й що не говори, все ж жива тварина біля хати. Та що було робити? Зарізала жінка півня, обскубла, засмажила.

Поніс бідний чоловік півня до пана. Здивувався пан щедрості бідняка. Адже він знав, що в бідного нічого, крім запічка, дітей і того півня, немає.

Бідняк розповів усе панові. Пан пожалів бідняка й запросив його до себе на обід. Хай він хоч попробує свого півня.

Всього за столом сиділо семеро людей: пан з панією, їх два сини, дві дочки й бідний чоловік. Треба було якось того півня поділити. От пан і попросив бідняка розділити півня на сім рівних частин. Думав чоловік, думав, а потім узяв ножа й почав ділити:

— Ви, пане, голова цього дому — вам голову. Пані — вона в домі теж велику силу має, й не раз голова повертається туди, куди пані хоче. Отже, вам, пані,— шия! Дочки ваші, як ластівки на крилах, скоро вилетять з цього дому. Значить, донечкам — крильця. Сини теж підуть по світу. Синам — ноги. Ну, а оскільки ви й мене запросили на цей обід, за що я вам дуже вдячний, то мені залишається туловище.

Сподобалася панові така дільба. Розсміявся пан, побачивши розум бідного чоловіка, й каже:

— Приходь завтра, чоловіче, в поле і вибери собі десять угрів землі там, де тобі захочеться.

Пішов чоловік додому радий. Таке щастя йому й не снилося.

Прийшов вранці до будинку пана. Ходить перед панським двором, чекає, коли пан вийде, щоб разом з ним піти в поле.

Та слідом за ним прийшов і його брат: хотілось йому знати, чому це бідняк так зачастив до пана. Розпитав брата про все, а той нічого не затаїв, все чисто розповів.

Побіг багатий додому й наказав жінці швиденько зарізати п'ять півнів. Зарізала жінка півнів, поніс їх багатий до пана, сподіваючись дістати цілий хутір.

Запросив пан і багатого на обід.

Сів багатий і чекає, коли і його пан покличе землю оглядати. А пан каже багатію:

— Нас за столом семеро: дві мої дочки, два сини, ми з жінкою і ви. Треба розділити цих п'ять півнів, щоб вийшло порівну. Думав багатій, думав, як би розділити півнів, та так ні до чого і не додумався. Тоді пан каже бідному, що стояв у кутку:

— Ану розділи оцих п'ять півнів поміж сімома, щоб було всім порівну.

Бідняк, недовго думаючи, каже:

— Пан і пані — їх двоє. Одного півня панові й пані — разом буде їх троє. Дві дочки в пана. Одного півня дочкам — також разом буде троє. Два сини в пана. Синам одного півня — і так троє. Я один. Мені двох півнів, і нас буде троє. От тепер порівну!

— Прекрасно! — і пан похвалив бідняка за його гострий розум.

Так бідний чоловік дістав землю й до того ще двох півнів.